

KOLEKTIVNA POGODBA DEJAVNOSTI TRGOVINE SLOVENIJE (Uradni list RS št. 24/14)

Nina Bizjak Južnič, univ. dipl. prav.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. STVARNA VELJAVNOST (2. člen)

- Vsi člani podpisnikov – glavna dejavnost:
  - Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil
  - Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili
  - Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili
- Dogovor delodajalec-sindikata: uporaba KP, ki velja za obvladujočo družbo tudi za odvisno družbo

2. OSEBNA VELJAVNOST (3. člen)

- Vsi delavci, zaposleni pri delodajalcu iz 2. člena
- Poslovodne osebe, prokuristi, vodilni delavci (če ni določeno drugače)
- Dijaki in študenti (v določenem delu)

3. ČASOVNA VELJAVNOST (4. člen)

do **31.12.2016**

+

1 leto **NORMATIVNI DEL**

II. NORMATIVNI DEL

1. Pomen izrazov (11. člen)

- Vodilni delavec
- Splošni akt
- Organizacijska enota
- Akt o sistemizaciji
- Vrsta dela
- Delovno mesto
- Zakon

2. POOBLASTILA ZA ODLOČANJE (13. člen)

- o pooblaščenih delavcih in obsegu pooblastila obvestiti **na običajen način**
- na pisno zahtevo sindikalnega zaupnika sindikatu v **3 delovnih dneh** posredovati dokazilo o:
  - pooblaščenem delavcu
  - obsegu pooblastila

3. RAZVRSTITEV DEL (14. člen)

- Tarifni razredi
- Definicije:
  - Prodajalec: najmanj IV. tarifni razred
  - Trgovski poslovođa: najmanj V. tarifni razred

4. POGODBA O ZAPOSLOTVI (15. člen)

- Dodatne sestavine:
  - tarifni/plačilni razred
  - poskusno delo
  - pripravništvo
  - opis dela oz. priloga pogodbi
- Seznanitev z vsebino KP, SA
- Ponudba spremembe/nove POZ brez odpovedi
POZ: delavec se opredeli **v 5 delovnih dneh**

5. SKLEPANJE POGODBE ZA DOLOČEN ČAS (16. člen)

- Zaposlitev **pripravnika**
- Manjši delodajalec: POZ za določen čas za isto delo ne sme biti daljša od 2 let izven primerov, določenih z Zakonom in KPDT

6. PROJEKTNO ORGANIZIRANO DELO (17. člen)

Delovni proces:

- naloge/programi **z določenim ciljem, ki niso del trajnega opravljanja dejavnosti**;
- **posebna projektna dokumentacija**;
- določena **oseba/osebe za vodenje projekta**
- **časovno opredeljen** z začetkom in predvidenim zaključkom
- vnaprej **finančno ovrednoten**

7. PRIPRAVNIŠTVO (18. člen)

I. Pojem

Delo, ki je ustrezno vrsti in ravni pripravnikove strokovne izobrazbe ter z namenom, da se usposobi za samostojno opravljanje dela.

II. Trajanje

- za dela IV. in V. ravni strokovne izobrazbe:

največ šest mesecev

- za dela VI. in VII. ravni strokovne izobrazbe:

največ deset mesecev

III. Mentor

- najmanj **enako raven strokovne izobrazbe** kot se zahteva za delovno mesto, za katero se usposablja pripravnik ter **tri leta delovnih izkušenj**

ali

- **ustrezno znanje s pridobljenimi izkušnjami** za opravljanje dela in najmanj **pet let delovnih izkušenj**

IV. Pripravnški izpit

- najkasneje do izteka pripravniške dobe
- ponovni rok za opravljanje izpita: od 8 do 15 dni od dneva opravljanja izpita

8. POSKUSNO DELO (19. člen)

- najdlje **6 mesecev**
- **POZ za določen čas**: poskusno delo najdlje 1/3 časa trajanja POZ, ne dlje kot 6 mesecev
- Če trajanje POZ za določen čas **ni datumsko opredeljeno (npr. nadomeščanje)**: poskusno delo najdlje 3 mesece
- Podaljšanje: odsotnost **nad 7 dni**
- Pisna ugotovitev/ocena poskusnega dela – **kadarkoli**
- Neuspešno poskusno delo – **razlog za redno odpoved POZ**
- Pripravnostvo in poskusno delo se izključujeta!

9. PRIMERI IN POGOJI ZA OPRAVLJANJE DRUGEGA DELA (21. člen)

- **Razlogi:**

- Odvrniti okvaro na delovnih sredstvih – da se prepreči prekinitev dela
- Izjemoma povečan obseg dela
- Nadaljevanje delovnega/proizvodnega procesa – da se prepreči materialna škoda/nevarnost za življenje in zdravje
- Odpoved POZ s strani delodajalca

- **Trajanje:**

- Čas trajanja razlogov – najdlje 45 dni v koled. letu
- Elementarne nesreče: ves čas trajanja, dokler je nujno da se reši življenje, zdravje, prepreči materialna škoda
- Neizpolnjevanje zdravstvenih pogojev : ves čas trajanja, najdlje 6 mesecev; manjši delodajalec: drugo primerno delo

- **Ostali pogoji:**

- delavec za delo usposobljen/zdravstveno zmožen
- za delavca ugodnejša plača

10. KRAJ OPRAVLJANJA DELA (22. člen)

- Širša opredelitev: **mreža** organizacijskih enot
- Kraj opravljanja se štejejo vse organizacijske enote, ki z javnim prevoznim sredstvom niso od bivališča oddaljene dlje **kot 3 ure/ 1 uro** (mati z otrokom do treh let) v obe smeri

11. REDNA ODPOVED IZ KRIVDNEGA RAZLOGA

- Opozorilo pred odpovedjo POZ - zastaranje:
15 mesecev

12. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST (24. člen)

Sankcije:

- **Opomin**
- **Denarna kazen:**
  - 15% osnovne plače delavca
  - prepoved poseganja v minimalno plačo
  - 1 do 6 mesecev
- **Odvzem bonitet:**
  - dogovorjene s POZ

DELOVNI ČAS

1. RAZPOREDITEV DELOVNEGA ČASA (26. člen)

- 5/6 delovnih dni
- 8h/ 6h40min
- **Letni razpored** delovnega časa:
  - 15 dni pred začetkom leta
  - število delovnih dni v tednu v posamezni org. enoti
  - vrsta in oblika delovnega časa
- **Tedenski razpored** delovnega časa
  - določen v POZ
  - obvestilo delavcu najmanj 2 delovna dneva prej
  - na delovnem mestu
  - v primeru odsotnosti: delavec se informira sam!

2. VRSTE IN OBLIKE DELOVNEGA ČASA

- **Nepremični**
- **Premični**
- **Delno premični**
- **Deljeni**
- **Izmenski**

I. Nepremični delovni čas:

- določen:
  - čas prihoda
- IN**
- čas odhoda

II. Premični delovni čas:

- Dovoljen delovni čas
- Obvezni delovni čas
- Premakljivi del delovnega časa

III. Delno premični delovni čas

Določen:

- čas prihoda
ALI
- čas odhoda

IV. Deljen delovni čas

- Prekinitev najmanj 1 h
- Največ 2 dela
- Prepoved: POZ krajši delovni čas do 4 h/dnevno

V. Izmenski delovni čas

- Dopoldanska/popoldanska/nočna izmena
- 5 – 6 dnevni delovni teden
- 6 – 8 h dnevno
- Tedensko/dnevno ponavljanje
- Popoldanska izmena: 75% ali več po 12:00
- Nočna izmena: 75% ali več med 22:00 in 7:00

3. NEENAKOMERNA RAZPOREDITEV IN ZAČASNA PRERAZPOREDITEV DELOVNEGA ČASA (33. člen)

- **Neenakomerna razporeditev:**

- Objektivni/tehnični/organizacijski razlogi:
poln delovni čas kot povprečna delovna obveznost v 12 mesecih
- Letni koledar

- **Začasna prerazporeditev:**

- Narava/organizacija dela/Potrebe uporabnikov/ Potrebe delavca:
poln delovni čas kot povprečna delovna obveznost v 12 mesecih
- Pisno obvestilo:
  - najmanj 1 dan pred začasno prerazporeditvijo posameznemu delavcu
  - Najmanj 3 dni pred začasno prerazporeditvijo več kot 10 delavcem

- Največ **56 h/tedensko**
- **Prepoved:** za delavce, za katere velja prepoved dela preko polnega delovnega časa
- V obdobju 12 mesecev (1. januar – 31. december):
  - **Kompenzacija** presežka delovnih ur
  - **Izplačilo** presežka ur naslednji mesec po 12 mesečnem obdobju

4. NADURNO DELO (34. člen)

- **Poleg zakonskih razlogov:**
  - Nepričakovana odsotnost delavca
  - Izvedba rednih/izrednih inventurnih popisov
  - Prekinitev energije
- **Povprečna omejitev:** 6 mesecev
- **Odreditev nadurnega dela:**
  - pisno
  - ustno (pisno najkasneje v roku petih delovnih dni)

5. NOČNO DELO (37. člen)

- **Nočni delavec:**
  - ponoči min 3h dnevnega delovnega časa
  - ponoči min 1/3 polnega letnega delovnega časa
- V šestih mesecih: ne več kot 8 ur/dnevno
- **Pravice nočnih delavcev:**
  - strokovno vodstvo delovnega procesa
  - daljši letni dopust
  - obrok med delom in brezplačen topel napitek
  - periodični zdravstveni pregled najmanj enkrat letno
  - dodatek za delo v manj ugodnih pogojih
  - počitek
  - periodična izmenjava izmen (ponoči najdlje 1 teden)

- Delo v nočni izmeni **ni dovoljeno** naložiti:
  - Delavcu, ki neguje otroka do 3 let starosti
  - Delavki v času nosečnosti ter eno leto po porodu, pogojno čas dojenja
  - Enemu od delavcev staršev z otrokom mlajšim od 7 let, hudo bolnim otrokom, otrokom s telesno/hudo duševno prizadetostjo in živi in skrbi sam za otroka
  - Delavcu, ki še ni dopolnil 18 let
- Pred uvedbo nočnega dela oz. vsaj **enkrat letno** posvetovanje s sindikatom

6. DELO OB NEDELJAH (40. člen)

- **Ni dovoljeno naložiti:**
  - Delavcu, ki skrbi za otroka do treh let starosti
  - Delavki v času nosečnosti in še eno leto po porodu
  - Enemu od delavcev staršev, ki ima hudo bolnega otroka/otroka s telesno ali duševno prizadetostjo/živi sam z otrokom in skrbi zanj
- Delavec, ki skrbi za predšolskega otroka od 3. leta dalje:
  - ne več kot 10 nedelj v letu
  - Delovni nedelji slediti dve prosti nedelji
- **Za ostale delavce:** ne več kot 2 nedelji na mesec, največ 26 nedelj v letu

7. DELO OB DELA PROSTIH DNEVIH (41. člen)

- **Ni dovoljeno naložiti:**
  - Delavcu, ki skrbi za otroka do treh let starosti
  - Delavki v času nosečnosti in še eno leto po porodu
  - Enemu od delavcev staršev, ki ima hudo bolnega otroka/otroka s telesno ali duševno prizadetostjo/živi sam z otrokom in skrbi zanj
- Prepoved razporejanja delavcev na najmanj **5 dela prostih dni**
- Zagotoviti **izrabo ur** najkasneje v naslednjem mesecu / **izplačati**

8. IZJEME OD OMEJITEV - NEDELJSKO DELO, DELA PROSTI DNEVI (42. člen):

- delodajalci, katerim **država predpiše obvezno** opravljanje dejavnosti
- delodajalci, ki opravljajo javno gospodarsko službo/tržno dejavnost **na področju energetike**
- **družinski člani** delodajalca
- delavci v okviru **zaključenega proizvodnega procesa**

9. EVIDENTIRANJE DELOVNEGA ČASA (43.člen)

- Sproti voditi evidenco:
  - čas prihoda
  - čas odhoda
  - čas odmora
  - opravičene odsotnosti
  - mesečni saldo
- Delavec ima pravico:
  - preveriti **točnost podatkov** v evidenci
  - zahtevati **pisni izpis** evidence
  - zahtevati **popravek** v roku 30 dni

10. IZRABA ODMORA (44. člen)

- Dovoljeno v dveh delih, en del najmanj 15min
- Deljen delovni čas: med obema delovnima obveznostma
- Ne v prvi in ne v zadnji uri dela

11. TEDENSKI POČITEK (46. člen)

- Izmenski in deljeni delovni čas
- Stalna prisotnost zaradi narave dela
- Kontinuirano zagotavljanje dela/storitev
- Predviden neenakomerni ali povečan obseg dela (ne velja za lastnike podjetij, zakonce, izven zakonske partnerje, otroke in posvojence)

Dnevni in tedenski počitek v povprečnem minimalnem trajanju 14 dni

REDNI IN IZREDNI LETNI DOPUST

1. MINIMALNI LETNI DOPUST (47. člen)

- **Minimalno 4 tedni letno**
- **Dodatno:**
  - starejši delavec: 3 dni
  - delavec z min 60% telesno okvaro: 3 dni
  - delavec, ki neguje in varuje otroka s telesno/duševno prizadetostjo: 3 dni
  - delavec invalid: 3 dni
  - delavec mlajši od 18 let: 7 dni
  - za vsakega otroka, ki še ni dopolnil 15 let: 1 dan

- Skupna delovna doba:
  - od 2 do 5 let: 1 dan
  - od 5 do 10 let: 2 dneva
  - od 10 do 15 let: 4 dni
  - od 15 do 20 let: 5 dni
  - Nad 20 let: 6 dni
  - Nočni delavec: 1 dan
  - Delavec z vsaj 1500 ur nočnega dela: 1 dan
- **Zakonski kriteriji:** povečanje/zmanjšanje se upošteva pri odmeri **v tekočem koledarskem letu**
- **Kriteriji iz KPDT ali splošnega akta delodajalca:** povečanje/zmanjšanje se upošteva pri odmeri **v naslednjem koledarskem letu**

- Rok za izdajo obvestila o rednem letnem dopustu: **31. marec**
- Posebna pravica delavca: **3 dni dopusta po lastni izbiri** – sporočiti 3 dni pred koriščenjem

2. PRAVICA DO ODSOJNOSTI Z DELA Z NADOMESTILOM PLAČE (48. člen)

Ob nastopu dogodka:

- lastne poroke: 2 dni
- rojstva otroka: 1 dan,
- poroke otroka: 1 dan,
- smrti zakonca, izven zakonskega partnerja, otroka, posvojenca ali pastorka: 3 dni,
- smrti staršev – očeta, matere, očima, mačehe, posvojitelja: 2 dni,
- smrti bratov, sester, starih staršev: 1 dan,
- hujše nesreče, ki zadane delavca: od 1 do 5 dni,
- selitve delavca v interesu delodajalca: 2 dni,
- selitve delavca v lastnem interesu: 1 dan.

3. PRAVICA DO ODSOTNOSTI Z DELA BREZ NADOMESTILA PLAČE (49. člen)

- **Razlogi:**
  - Neodložljivi osebni opravki,
  - Zasebno potovanje
  - Nega družinskega člana, ki ni medicinska
  - Popravila hiše/stanovanja
  - Zdravljenje na lastne stroške
  - Izobraževanje v lastnem interesu.
- **Izjava o odtegljajih** za plačane prispevke za socialno varnost
- Največ **30 delovnih dni** v letu

IZOBRAŽEVANJE

Projekt »Učinkovit socialni dialog – nova KPDTs« delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru razvojne prioritete »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti prednostne usmeritve ter prednostne usmeritve »Pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti« Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013.

1. IZOBRAŽEVANJE, IZPOPOLNJEVANJE IN USPOSABLJANJE

- Pravica in dolžnost delavca
- čas izpopolnjevanja/usposabljanja (interes delodajalca): del delovnega časa
- izpopolnjevanje/usposabljanje sindikalnih zaupnikov o kolektivnem dogovarjanju/DP zakonodaji = izobraževanje v interesu delodajalca

2. POGODBA O IZOBRAŽEVANJU (51. člen)

- **Obvezna**, če je izobraževanje v interesu delodajalca
- **Vsebina:**
  - Število prostih dni za opravljanje izpitov
  - Plačilo/povrnitev stroškov:
    - Prevoza
    - Kotizacije, šolnine
    - Prehrane
    - Bivanja

3. DIJAKI IN ŠTUDENTJE NA PRAKSI (53. člen)

Zagotoviti:

- Plačilo po učni pogodbi
- Seznanitev z nevarnostmi
- Zaščitna sredstva
- Zavarovanje za primer poklicne bolezni/poškodbe na delu
- Mentorstvo/uvajanje
- Prehrano

OKVIRI DELOVANJA SINDIKATA

Projekt »Učinkovit socialni dialog – nova KPDTs« delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru razvojne prioritete »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti prednostne usmeritve ter prednostne usmeritve »Pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti« Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013.

1. OBVEŠČANJE SINDIKATA (55. člen)

Na zahtevo reprezentativnega sindikata glede
namer/ukrepov/poslovanja
pisno obvestiti sindikat
v roku 30 dni

2. ZAGOTAVLJANJE PODATKOV, POSVETOVANJE, OBVEŠČANJE (56. člen)

- **Enkrat letno** seznaniti sindikat z relevantnimi podatki za sodelovanje predstavnika reprezentativnega sindikata pri delodajalcu:
  - Pričakovani rezultati poslovanja
  - Na predlog sindikata poročilo o politiki zaposlovanja, izkoriščenosti delovnega časa
- Medsebojno obveščanje/podlagi o varstvu pred **trpinčenjem na delovnem mestu**

3. STATUS SINDIKALNEGA ZAUPNIKA (57. člen)

- Reprezentativni sindikat – podpisnik KPDT lahko imenuje:
  - 5-15 članov: zunanji predstavnik
  - 16-50 članov: 1
  - 51-100 članov: 2
  - Za vsakih nadaljnjih 150: po 1 član
- Uživa **delovno pravno zaščito**
- O imenovanju/razrešitvi pisno obvestiti delodajalca v roku **15 dni**
- Posebno varstvo

PLAČA, POVRAČILO STROŠKOV IN DRUGI PREJEMKI

1. SPLOŠNO (59. člen)

- **plača**
- **nadomestilo,**
- **povračilo stroškov:**
  - prevoz na delo in z dela
  - prehrana
  - službena potovanja
  - terenski dodatek
  - nadomestilo za ločeno življenje
- **drugi prejemki:**
  - regres
  - jubilejne nagrade
  - solidarnostna pomoč
  - odpravnine
  - Božičnice
- Na **bančni račun** delavca
- Pisni obračun možen v **elektronski obliki, po elektronski poti**

1. OBRAČUN PLAČE, NADOMESTIL IN DRUGIH PREJEMKOV (60. člen)

V specifikaciji odpade zahteva:

- davek na plačo

2. POJMI

- Najnižja osnovna plača
- Osnovna plača
- Plačilo iz naslova delovne uspešnosti
- Plačilo za poslovno uspešnost
- Plačilo za posebno uspešnost

3. DODATKI, KI IZHAJAJO IZ RAZPOREDITVE DELOVNEGA ČASA, KI JE ZA DELAVCA MANJ UGODEN (68. člen)

- za čas dela v popoldanski ali nočni izmeni, kadar se delovni proces izvaja v drugi in tretji izmeni: 10 %;
- za delo v deljenem delovnem času: 20%;
- za pripravljenost na domu: 10 %;
- za nočno delo: 75 %;
- za nadurno delo: 30 %;
- za delo ob nedeljah in dela prostih dneh po zakonu: 100 %;
- za delo na 1. januar, 1. maj, 1. november, 25. december in velikonočno nedeljo: 200 %

- **Le za čas trajanja dela v neugodnih pogojih**
- **Deljeni delovni čas:** dodatek pripada za vsako začeto uro prekinitve dela
- **Pripravljenost na domu:** dodatek pripada za vsako uro pripravljenosti
- Dodatek za delo v nedeljo in dela proste dneve se **izključujeta**

4. DODATKI, KI IZHAJAJO IZ POSEBNIH OBREMENITEV PRI DELU, NEUGODNIH VPLIVOV OKOLJA IN NEVARNOSTI PRI DELU (69. člen)

Če ni drugače določeno s splošnim aktom:

dodatek v višini 2 % od osnovne plače v primerih, kjer je delavec stalno izpostavljen:

- prekomernim visokim temperaturam;
- delu v hladilnici;
- prekomernemu prahu;
- prekomernemu hrupu.

5. DODATEK NA DELOVNO DOBO (70. člen)

- **Do (vključno) 1.5.2014**: 0,5% osnovne plače za vsako izpolnjeno leto delovne dobe (pretekle)
- **Zaposlitev po 1.5.2014**:
  - 0,5% osnovne plače za vsako izpolnjeno leto pri zadnjem delodajalcu
  - Uveljavitev preteklih dodatkov na podlagi:
    - Delovne knjižice
    - Izpis obdobja zavarovanj (ZPIZ)
  - Delodajalec dolžan pričeti izplačevati dodatek pri plači za mesec, ki sledi mesecu predložitve dokazil s strani delavca.
- Za nadaljevanje delovnega razmerja pri istem delodajalcu, se štetje delovne dobe ter obračun ne spremeni

6. POVRAČILO STROŠKOV PREVOZA NA/Z DELA (72. člen)

- Najkrajše relacije rednih linijskih prog javnih prevoznih sredstev oz.
- Najkrajša cestna povezava
- Povračila ni: relacija krajša od 1 km
- Sprememba bivališča: 3. odst. 130. člena ZDR-1

7. POVRAČILO STROŠKOV ZA SLUŽBENA POTOVANJA (74. člen)

- **Strošek prehrane in NE dnevnic:**
  - Opravljanje dela izven sedeža delodajalca/organizacijske enote v RS
  - Delavec se dnevno vrača v kraj bivanja
- Strošek prehrane in dnevnic **se izključujeta**

8. REGRES ZA LETNI DOPUST (76. člen)

V primeru nedenarne oblike:

- Najmanj 910,00 EUR
- Najmanj 55% v denarju
- Nedenarni delež v obliki, potrebni za zadovoljevanje vsakodnevnih življenjskih potreb

9. SOLIDARNOSTNA POMOČ (78. člen)

- **Se izplača za:**
  - Smrt delavca
  - Smrt zakonca/izven zakonskega partnerja
  - Smrt otroka/posvojenca

- **Se lahko izplača za:**
  - težjo invalidnost
  - daljšo bolezen
  - elementarno nesreča
  - požar

- **Predlog poda:**
  - Sindikalni zaupnik
  - Drug delavec

- **Odloči delodajalec:**
  - v roku 30 dni
  - obrazložitev/utemeljitev odločitve!

10. ODPRAVNINA (79. člen)

I. Upokojitev

- Delavec pri delodajalcu zaposlen **najmanj 5 let**
- Delodajalec ga **najkasneje 1 mesec pred izpolnitvijo pogojev pisno obvesti o:**
  - izpolnitvi pogojev
  - pravici do odpravnine
- **Zaposlen najmanj 5 let in se upokoji:** najmanj 1 povprečna mesečna plača v RS za pretekle 3 mesece
- **Zaposlen najmanj 5 let in se upokoji prej ali najkasneje 60 dni po izpolnitvi pogojev oz. invalidsko upokoji:** najmanj dve povprečni mesečni plači v RS za pretekle tri mesece

II. Odpoved POZ s strani delodajalca

- Vsi razlogi za redno odpoved POZ (razen krivdni razlog)
- Odpravnina lahko presega 10-kratnik osnove, določene z ZDR-1 do največ 20-kratnika osnove

VPRAŠANJA?

HVALA ZA VAŠO POZORNOST!